

GAZETA LWOWSKA.

We Srode

N^{ro}. 56.

18. Maia 1825.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Ze Lwowa. —

C. K. Rząd krajowy ogłosił następujące

O k ó l n i k i

Objaśnienie Okólnika, pod dniem 6. Sierpnia 1822 do liczby 42296 względem uwolnienia od opłaty myta mieszkańców owych posad, gdzie rogatka myta znajduje się, wydanego.

Dodatkowo do Okólnika z dnia 6. Sierpnia 1822 Nro. 42296, którym potwierdzone przez Najjaśniejszego Pana bliższe postanowienia względem wymienionych, w prawidłach myta drogowego z roku 1821 §. 4. Lit. O. uwolnień od opłaty myta mieszkańców owych posad, w których rogatka znajduje się, ogłoszone zostały, podaje się w skutku dekretu wysokiej Kancelaryi nadwornej z d. 10. Lutego r. b. do wiadomości, że też bliższe postanowienia w tymże Okólniku przytoczone, tylko co do uwolnień od myta pod liczbami 1, 2 i 3, w prawidłach myta drogowego z roku 1821 §. 4. Lit. O. wyrażonych, służyć mają.

We Lwowie dnia 26go Marca 1825.

(Podpisy.)

Względem połączenia Cyrkułu Klagenfurtskiego z Willachskim.

Jego C. K. Mość najwyższą uchwałą z d. 24. Stycznia r. b. rozporządzić raczył: aby połączenie Cyrkułu Klagenfurtskiego z Willachskim a tym sposobem przyłączenie tegoż do obwodu Gubernium Laybachskiego i cętej Karýntyi do Illyrii, w ciągu roku bieżącego uskutecznione było.

Ta najwyższa uchwała w skutek Dekretu wysokiej Kancelaryi nadwornej z d. 12. b. m. do liczby 8179 podaje się do publicznej wiadomości z tym dodatkiem, że czas, w którym to połączenie do skutku przywiedzione być ma, na dzień 1. Maia r. b. ustanowiony.

We Lwowie d. 28. Marca 1825.

(Podpisy.)

U w i a d o m i e n i e.

Najjaśniejszy Pan zważywszy powszechną użyteczność spiesznej poczty, i chcąc pomnożeniem tego zakładu, dogodzić życzeniom publicz-

ności, najłaskawiej rozporządzić raczył, aby poczta listowa ile możności ze spiesznią pocztą połączona była, aby pocztę spiesznią tam, gdzie już zaprowadzona, powiększyć, tam gdzie iey nie ma, takową powoli zaprowadzić, i tym sposobem pocztę listową śpieszniejszą i bezpieczniejszą uczynić.

Co się do publicznej wiadomości podaje z tym dodatkiem, że następne w tój mierze urządzenia, zawsze uprzednio przez gazety ogłoszone zostaną.

Wreszcie każdemu, chcącemu używać poczty spiesznej zaleca się, zachować ściśle przepisy w urzędowym Certyfikacie dla tój jazdy wyrażone, i pod surowością temiż przepisami postanowioną, strzedz się najmocniej wszelkich nadużyć i słabości zakładowi tój poczty przez wiezienie z sobą listów, albo też jakich pakietów pod adresem do innych osób, szkodliwych.

We Lwowie dnia 4go Kwietnia 1824.

N. Pan raczył najwyższą uchwałą z dnia 4go Listopada r. z. nadać Leopoldowi Eminger mieszczaninowi i traktynikowi, tadzież Janowi Geinperle w Wiedniu Landstrasse w domu inwalidów Nro. 1. mieszkającemu, pięcioletni przywilej na poprawę surrogatu kawy, przez co tenże surrogat w stosunku do fabrykatów tego rodzaju dotąd wyrabianych, lepszy i przyjemniejszy smak ma, daleko wydatniejszym i tańszym jest, i właśnie prawdziwej kawy równa się.

Wydział lekarski nie znalazł z względów zdrowia żadnej przeszkody w wykonywaniu niniejszego przywileju.

— Z Wiednia d. 7. Maia. —

N. Pan najwyższem postanowieniem Swoim z d. 11. Kwietnia r. b. raczył C. K. Sekretarzowi Poselstwa na Dworze Król. Francuzkim, Maurycemu Hrabu Dietrichsteinowi nadać godność C. K. Podkomorzego z uwolnieniem od tacy.

Względem przybycia N. Pana do Weroni donosi gazeta Medyjołańska z d. 29. Kwietnia co następuje:

N. Pan w towarzystwie Arcy-Xięcia Franciszka Karola przybył tu z Roveredo d. 29. Kwietnia w południe, wysiadł w domu gościnnym pod

)C.

dwiema wieżami, gdzie przyjęty był przez Arcy-Xięcia Wice-Króla, który zjechał był wprzód godziną. Trzech gońców, co kwadrans jeden po drugim, donieśli Arcy-Xięciu o zbliżaniu się Monarchy. Zaledwie postrzeżono powóz N. Pana na wzgórzach, a natychmiast trzy wystrzały z moździerzy i odgłos dzwonów oznaczyły publiczności. Przy wieżdzie Monarchy do miasta, wszystkie ulice, któremi N. Pan przejeżdżał, iak i plac przed domem gościnnym pod dwiema wieżami, okrył lud; okna zapętniały damy i mężczyźni a mnóstwo gustownych powozów, które na przeciw N. Pana wyjechały, tworzyły piękny orszak Monarchy.

Z południa raczył N. Pan zwiedzić Akademię rolnictwa, dla oglądania wystawionego tamże zbioru płodów sztuki i przemysłu, poczem przyymował publicznie Władze. Wieczorem oświetcono miasto. D. 28. przed południem zjechała N. Pani wraz z dostojną Swoją Siostrą Arcy-Xiężniczką Zofią w pożądanem zdrowiu. Mnóstwo powozów, które na przeciw Monarchini były wyjechały, towarzyszyły dostojnym Podróżnym do miasta, gdzie niezliczone mnóstwo ludu napętniało ulice, któremi ciągnął orszak. Odgłos dzwonów zapowiedział wraz miastu to przyjemne zdarzenie. Wieczorem ponowiono oświetlenie miasta. Muzyka przechodziła ulice, a lud towarzyszył muzyce śpiewem: »Boże zachowaj ukochanego Cesarza!«

Deszcz spadły w ostatnich dniach po kilkuniesięczny posuszy ożywił nadzieję pomysłnego żniwa, i ten wypadek połączony szczęśliwie z przybyciem NN. Cesarstwa powiększył jeszcze bardziej wyraz i bez tego niegraniczonej radości, którą mieszkańcy z oglądania swego ukochanego Monarchy okazali.

Gazeta Preszburgska z d. 6. Maia donosi: Od dnia 2. Maia panuje na naszym drugim brzegu Dunaju niezmiernie wielka czynność. Za najwyższem rozporządzeniem część drogi z ąd do Wiednia prowadząca, zerwana lodami w roku 1809, będzie teraz na nowo robiona, przyczem zatrudnionych jest codziennie 6000 ludzi i 2000 wozów.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

Podług uchwały z d. 11. Listopada r. z. siedziba Rządu Kolumbijskiego ma być z Santa-Fe-de-Bogota do Ocaua przeniesiona, i tam dopóty pozostanie, póki nie będzie wzniesione nowe miasto pod imieniem Boliwara, które wtedy ma być siedzibą Rządu.

W Londynie odebrano gazety Nowo-Yorkskie dochodzące do d. 27. Marca, podług których nie zupełnie zdać się być spokojnie na wyspie Kubie. W skutek niedawno namienionego wyroku Jeneralnego Kapitana z d. 5. Marca, słychać, iż wszyscy obcy bez paszportów aresztowani, i wszystkie listy i gazety z Ameryki północnej nadchodzące, ściśle śledzono. Podług okrętu Fobius przybyłego z wyspy Kuby ogłosić miano w Hawannie ustawę wojskową.

Pismo Nowo-Yorkskie *Advertiser* z dnia 16. Marca udziela powszechny Traktat pokoju, przyjaźni, żeglugi i handlu, zawarty między Zjednoczonymi Stanami Ameryki północnej a Rzeczpospolitą Kolumbijską, który przełożono Senatowi do zatwierdzenia.

W d. 8. Lutego nadeszły do Kongressu kolumbijskiego w Bogocie listy urzędowe o ostatnich wypadkach w Peru. W liście do tegoż pisanym prosi Bolivar o pozwolenie, oddalenia się od spraw Państwa i potem przedsięwzięcia podróży do Europy, aby ustalił przyjaźń, iaką niektóre Państwa dla Kolumbii okazują. Kongres wziął tę prośbę w d. 9. Lutego pod rozwagę, i takową przy ogłosie: »Niech żyje Libertador!« odrzucił.

Wielka Brytania i Irlandya.

Xiążę Leopold Sasko-Koburgski przybył z Paryża do Londynu.

Przez okręt Carn Brea Castle, który powracając z Bengalu zawinął do Doweru w d. 22. Kwietnia, odebrano z d. 11. Stycznia wiadomości pomysłne dla oręza Angielskiego. Birmanie byli w kilku potyczkach pokonani. Mówią nawet, że Anglicy weszli do Umeraporah, stolicy Państwa Birmańskiego.

Oto jest istotna treść namienioney Mowy P. Kanninga, mianey w Izbie Niższej w d. 21. Kwietnia, dla zbicia błędnych mniemań względem Wyznania katolickiego:

»Z wiary w transsubstancjacyą, rzekł P. Kanning tem mniem może Parlament obwiniać Katolików o przekroczenia, kiedy w tój samej Izbie zasiadali Współczłonkowie, którzy wierzyli w iednoistnienie. Zarzucają Katolikom, że wszystkich inaczej myślących wyłączaią od wiecznego dusz zbawienia, iednakże nie należy zapominać, że każda inna Religia podobne rości sobie prawa, tak sam Kościół Ewangelicki utrzymuje naukę, podług której wszyscy, którzy inaczej wierzą będą potępieni. Zarzucają Religii katolickiej, iż Kapłanom swym udziela władzy zupełnego odpuszczenia grzechów; atoli i ten zarzut oparty jest na

błędzie, ponieważ rozgrzeszenie udzielane bywa Katolikóm warunkowo, prawie dosłownie podług tój saméj formy, która według rytuału Kościoła Anglikańskiego, przyrzeka grzesznikowi na łożu śmiertelnem odpuszczenie iego grzechów; porównajmy obiedwie formy a zobaczymy, że obadwa Kościoły, przypuszczając tylko szczéry żal, zupełne zrzeczenie się grzechu i stałe przedsięwzięcie odłąd tylko żyć w cnocie, przyrzekają grzesznikowi odpuszczenie iego grzechów i zbawienie wieczne, podług brzmienia Pisma Świętego. »Chcę przeto tylko powiedzieć« dodał Minister, »że różnica dzieląca obadwa Kościoły, nie jest tak wielka, że nie ci, którzy Katolików dla ich zdań przesładują, za naygodniejszych kary uważani być powinni. Zarzucają Katolikom wiarę w mocy dobrych uczynków. — Ja z moiego miejsca, wyznać muszę, iż wolę raczéj polegać na rzetelności człowieka, który wierzy w błogosławione skutki dobrych uczynków, iak temu, który jest zdania, że przez Wiarę wszystko się dzieie, i że los każdego człowieka oznaczony jest uprzednio w księdze przeznaczenia. Historyja podaie nam ostrzegające przykłady. W czém były źródła wszystkich owych politycznych zaburzeń, które tém Królestwem w różnych czasach miotały? Któż byli ci, którzy Króla swego wiedli na rusztowanie? Byliżto Papisci? Nie, byli to ich przeciwnicy, właśnie ci, którzy Katolików wszelkiego wpływu pozbawili, byli to ludzie, którzy ciemną uporną wiarę mieli za dostateczną, a dobrym uczynkom żadnéj nieprzypisywali mocy. Przeciwno obawie supremacyi Papieża przywiódł P. Kanning zeznania Biskupa Doyle, i uczynił uwagę, że Komissyia podług bilu do emancypacyi mająca być złożoną, która czuwać ma nad listowaniem Katolików z Dworem Rzymskim, będzie naylepszem bezpieczeństwem.

Pan Kanning nie opuszcza łożka od posiedzenia na którym z gorliwością bronit sprawy Katolików. Nie mógł ón być obecny na uroczystości urodzin Króla w Gloucesterlodge, gdzie obiadowali zagranieźni Posłowie, ani na Rządzie gabinetowém, odprawioném w d. 24. z. m. w pałacu Ministeryium Spraw Zewnętrznych.

Gazeta Macelesfieldzka wzywa 4 do 5000 osób, od 7 do 20 lat, które znaydą zatrudnienie w fabrykach iedwabiu w okolicy położonych.

Francya.

Monitor ogłasza teraz, przyjęte przez obiedwie Izby projekta do wydzierżawienia żup we Francyi wschodniéj, iakotéż kopalni soli kamiennéj w Vich na lat 99 z dobrem Krainu; Ustawę przeciwko rozboiom morskim, iakotéż Ustawę na

świętokradztwo iako Ustawę Stanu. Izba Parów rozpoczęła w d. 25. Kwietnia rozpoznanie projektu do Ustawy względem zamienienia i umorzenia prowizy wieczystych. Przeciwno temu mówili Hrabia Roy i Kergorlay; za tym: Chastellux, i Minister Marynarki. — Zachowawca pieczęci złożył różne dyplomaty na godność Parów, które w skutek rozporządzenia powinny być wciągnione do spisu Izby.

Izba Deputowanych na posiedzeniu z d. 25. Kwietnia rozpoczęła narady nad ostateczném urzędzeniem budżetu z r. 1823. Przy tój okoliczności powstawano szczególniéj na zgubne dla skarbu z zeznanym Ouvrardem pozawierane kontrakty o dostawy w ostatniéj wojnie Hiszpańskiéj. Pierwsi Mówcy, którzy się zapisali przeciwko projektowi, byli: Labourdonnaye, z prawego końca i Jenerał Foy z lewéj strony. Obadwa chcieli rozciągnąć odpowiedzialność za owe kontrakty nie tylko na podrządnych Agentów, lecz także na Ministra Skarbu i Prezydenta w Radzie Ministeryalnej, Villela, który był przedmiotem ich naymocniéjszych zarzutów. Obadwa wnosili, szczególniéj Foy, aby ostateczne urządzenie rachunków Wydziału Wojennego odłożyć do przyszłego roku, w którym sądowe śledztwo kontraktów z Ouvrardem iakotéż iego likwidacyja pokażą, kto w tey rzeczy właściwie jest winnym.

W d. 25. Kwietnia Prezydent i biuro Izby Deputowanych mieli zaszczyt, złożyć Królowi przez obiedwie Izby przyjętą Ustawę wynagrodzenia, którą Monitor z d. 28. t. m. ogłasza iako Ustawę Stanu.

Arcybiskup Rheimski, P. Latil, wydał Okólnik, w którym zapowiada mającą nastąpić koronacyją, i zaleca zwyczajne modły. W tymże następujące teksty zwracają szczególniéjszą uwagę: »Jakkolwiek może być świetny i wspaniały wysoki obrzęd namaszczenia i koronacyi Króla, gdyby innego niemiał celu iak powierchowną okazałość, która tylko prózną ciekawość zaspokoić może; tedy niebyłby niczém inném iak czczém widowiskim, iakie nam i pogaństwo stawić może. Atoli Kościół nasz łączy z tém daleko szlachetniejszy cel; chce ón przeto wzbudzić wzniosleysze, nieśmiertelnéj duszy godne myśli; chce ón w swoim zewnętrznym obrządku przez godność i wspaniałość ceremonii, iak i harmonią i sposób wspaniałych śpiewów, podnieść unyst i ducha do Boga; chce ón przy religijnéj uroczystości namaszczenia naszych Królów przypomnieć nieśmiertelne prawdy i dać nam zbawienne nauki; chce ón przytem ludowi, niebezpiecznemi systematami obłąkanym, przywieść na pamięć, że cała władza pochodzi od Boga, i że Królowie zastępują iego miejsce

na ziemi, i odbłask iednego promienia boskiego majestatu, mówiąc z Bossuetem, spada na ich głowy. Tak, Królowie powinni być dla chrześcijańskich ludów ziemskim obrazem Wszzechmocnego, który mądrą opatrnością rządzi światem; lecz powinni sobie także przypomnieć, że i oni mają Pana w Niebie, który w ręce ich powierzył prawo i sprawiedliwość, i że oni kiedyś przed najwyższym Sędzią, który Ludy i Królów sędzi, zdać mają rachunek. To chce im Kościół przypomnieć w swoich obrzędach i modłach, które namaszczeniu i koronacyi towarzyszą.

W Kalecie wysiadł na ląd w d. 23. Kwietnia Porucznik Verux, Koniuszy Xięcia Northumberlandy, który jako nadzwyczajny Poseł W. Brytanii iedzie do Francyi. Prowadzi ón do Paryża część stajni Xiążęcey, złożonéy z 31 koni.

Niemcy.

W Izbie Deputowanych bawarskich, ogłoszony został król. reskrypt przedłużający terażniejsze posiedzenie Zgromadzenia Stanów do d. 15. Lipca.

Na posiedzeniu dziewiątem Zgromadzenia Związku Niemieckiego, odprawionem w dniu 21. Kwietnia, Król. Saski Poseł P. Karlowitz przełożył imieniem Komissyi do prósb, względem przedstawienia pod liczbą 6. r. b., uczynionego przez kollegium *Graduatorum* w Frankforcie nad Menem, przeciwko uchwale Senatu i Zgromadzenia ustawodawczego, podług którego żydzi mają być przypuszczeni do adwokatury, z uwagi, że wydane rozporządzenie na zasadzie artykułu 7. Aktu konstytucyjną uzupełniającego przez właściwą Władzę i w formie przepisanej jest ułożone — stosownie do wniosku, uchwalono, aby skargę odrzucić.

Na wniosek Prezydium przystąpiono do wyboru nowéy Komissyi do prósb, który padł na Postów Saskiego, W. Xięstwa Heskiego, Holztyńskiego i Lauenburgskiego, Domów udzielnych W. Xiążęcyck i Xiążęco-Saskich i miast wolnych.

Rossyja.

Wiadomości z Petersburga z d. 5. Kwietnia donoszą: Zaszły rozruchy między uczniami uniwersytetu Wileńskiego na wiosnę w roku 1823 dały powód do mianowania Komissyi szczególnéy dla ścisłego śledztwa. Ta ukończyła swe prace, rezultaty podała do najwyższéy wiadomości i w

swoim dokładzie prosila N. Pana o zabronienie wprowadzania i rozszerzania [szkodliwych i zakazanych] pism do terytoryum Uniwersytetu, i o podwojenie dozoru przeciwko temu na urzędach granicznych Państwa. Cesarz Jegomości raczył przełożenie to nietylko potwierdzić, lecz nadał mu wraz prawnie obowiązującý mocy w całym Państwie Rossyjskiem. W tym względzie Ministeryum Spraw wewnętrznych, przesało wszystkim Gubernatorom cywilnym w prowincyjach pogranicznych następujące przepisy do ścisłego onych zachowania. 1) Skoro otrzymają książki zagraniczne, w skrzyniach, balach lub innym sposobem pakowane, opatrzone stemplem urzędów pogranicznych, nie wydadzą ich właścicielowi, ktokolwiekby takim był, inaczej, aż póki w téy mierze nieodbierą postanowienia Ministeryum Spraw wewnętrznych. Temu muszą być w przyszłości przesyłane podwójne spisy takich wprowadzonych książek z dokładnym wyłuszczeniem ich rozdziałów, i liczby exemplarzy. Przepisy te rozciągnać należy do wszystkich księgarzy i właścicieli bibliotek; 2) Ostatni obowiązani są mieć w swoich księgarniach i bibliotekach tylko takie książki, które są wykazane w potwierdzonym przez Ministeryum spraw Wewnętrznych katalogu mającym przyłączony stempel cenzury i należyte podpisy. Księgarze; którzy jeszcze katalogów nie mają, muszą sobie takowe bezzwłocznie sporządzić, i postarać się przez Gubernatorów cywilnych o przyzrenie i potwierdzenie takowych przez Ministeryum spraw Wewnętrznych. 3) Kramarze z książkami, zwiedzający iarmarki po miastach i miasteczkach, powinni być pod dozorem tamiecznych Władz policyjnych, które ich zmuszą zaopatrzyć się wcześniej takimi katalogami. Razem wezwane zostało Ministeryum Skarbu, aby swym podrządnym urzędem cłowym następujących przepisów udzieliło: 1) Przejrzawszy skrzynie, bale lub iakholwiek bę z zagranicy wprowadzone książki są zapakowane, i przyłożywszy swe stemple wydawać je powinni tychże właścicielom lub u-mocowanym tylko za podpisaniem treści, że bez uszkodzenia stempla cłowego po przystawianiu ich na miejsce przeznaczenia poddadzą je do przyzrenia tamiecznemu Cywilnemu Gubernatorowi. 2) Ministeryum Spraw wewnętrznych muszą co miesiąc donosić, ile balów książek, pod jakim znakiem, z iakiego miejsca za granicą i pod jakim napisem w tym czasie u nich je przeprowadzono; do doniesienia tego załączyć powinni oryginalne podpisy. Pomieniona instrukcyja rozciągniona jest na dzieła w języku polskim mające być wprowadzone do Państw Rossyjskich.